

PRIEDAS NR. 1. PROJEKTO ŽODYNAS (A–Ž)

TRUMPINIŲ IŠAIŠKINIMAS

[Šalt.] – šaltinis

[Naud.] – naudojimo sritis / kontekstas

PA – projekto apibrėžimas arba projekto darbo apibrėžtis

SP – specialusis planas / specialiojo plano kontekstas

IVV – išskirtinė visuotinė vertė

ID – identitetas / identiteto analizė ir aprašymas

VS – vertingoji savybė

VH – verčių hierarchija

VIZ – vizualinės įtakos zona

TYR – tyrimai

MT – morfostruktūra / morfologinis taikymas

VP – valdymas ir paveldosauga / poveikio paveldui vertinimas

KVR – Kultūros vertybių registras

VT aktas – Vertinimo tarybos aktas

NKVVAKA – nekilnojamosios kultūros vertybės vertinimo tarybos aktas

NKP – nekilnojamas kultūros paveldas

HUL – Historic Urban Landscape (istorinis urbanistinis kraštovaizdis)

PK – karnizo aukštis

KK – kraigo aukštis

TraceID – atsekamumo žyma / identifikatorius

Aplinka (kontekstas) / setting – paveldo vietovę ar objektą supanti artimiausia erdvinė, vizualinė, kraštovaizdinė ir funkcinė aplinka, reikšminga jo vertės suvokimui, autentiškumui, vientisumui ir apsaugai.
[Šalt.: PA | Naud.: IVV, ID, VP, VIZ]

Archeologiniai radiniai – iki 1800 m. žmogaus sukurti, paveikti ar perkelti objektai ar jų liekanos ir kiti moksliškai vertingi objektai bei liekanos, rasti archeologinių tyrimų metu ar kitaip; pagrindinis informacijos šaltinis – archeologiniai tyrimai. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID]

Archeologiniai tyrimai – fundamentiniai ir taikomieji tyrimai, skirti ištirti objektus, surinkti ir dokumentuoti informaciją apie išlikusias, pakitusias ar prarastas vertingąsias savybes ir patvirtinti istorinę raidą. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID]

Ardomieji tyrimai – taikomieji tyrimai, kai atliekami fiziniai pažinimo darbai, negrįžtamai paveikiantys nekilnojamąją kultūros vertybę ar jos dalį. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID]

Atributas – požymis, elementas ar jų visuma, per kurią atpažįstama ir perteikiama vertė; atributas gali būti analitinis identifikavimo vienetas, o kai jis pripažįstamas vertingu pagal teisės aktų ar vertinimo dokumentų nuostatas, jis įgyja vertingosios savybės statusą. [Šalt.: PA + UNESCO (išvesta) | Naud.: ID, IVV, TYR, VS]

Atsekamumas (TraceID) – principas ir žymėjimo priemonė, kuria identiteto aprašo teiginys ar sprendinio argumentas susiejamas su naudotu šaltiniu (pvz., KVR / VT aktu, tyrimų medžiaga, brėžiniu ar metaduomenimis), užtikrinant patikrą ir nuoseklų taikymą. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID]

Atstatymas – neišlikusio nekilnojamojo kultūros paveldo objekto ar jo dalies pastatymas pagal taikomaisiais tyrimais nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, MT, ID, IVV]

Autentiškumas – nekilnojamosios kultūros vertybės savybės (paskirtis, forma, medžiagos, konstrukcijos, technologijos, planas, aplinka ir nematerialiosios savybės), kuriomis grindžiama kultūrinė reikšmė. [Šalt.: PA | Naud.: IVV, ID, VP]

SP pastaba – SP pateikia išplėstinę formuluotę (akcentuojant „pirminę ar istoriškai susiklosčiusią paskirtį“). [Šalt.: SP]

Dominantė – vyraujantis vertingų savybių turintis statinys ar gamtinis elementas (vertikalus ar horizontalus), formuojantis akcentą panoramose, perspektyvose ir siluete. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, VS]

Gamtinis karkasas – reljefo, hidrografijos ir želdinių sistema, daranti įtaką miesto struktūrai ir miestovaizdžiui. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, MT]

Grupė / ansamblis – tarpusavyje erdviškai, kompoziciškai, funkciškai ir (ar) istoriškai susijusių objektų visuma, kurios vertė pasireiškia ne tik atskirų elementų savybėmis, bet ir jų tarpusavio ryšiais, mastelio, struktūros bei vizualinio vientisumo dėsniniais. [Šalt.: PA + SP (išvesta) | Naud.: ID, MT, VS, IVV]

Hidrografinis tinklas – natūralių ir (ar) istoriškai susiformavusių vandens struktūrų visuma, veikianti planinę ir erdvinę sandarą. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, MT]

Identiteto (tapatumo) invariantai – vietovei būdingi, istoriškai susiformavę ir atpažįstamumą lemiantys požymiai, kurių pastovumas saugomas. [Šalt.: PA | Naud.: ID, MT, VIZ, IVV, VH]

Istorinis gatvių tinklas – tradicinė planinė schema: gatvių kryptys, sankirtos, aikštės ir jų erdviniai ryšiai. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID, VIZ]

Istorinis miestovaizdis – istoriškai susiformavusi urbanistinė aplinka, suprantama kaip gamtinių, erdvinų, architektūrinių, socialinių, kultūrinių ir vizualinių sluoksnių visuma, atspindinti miesto ar jo dalies raidą, identitetą ir vertę. [Šalt.: UNESCO HUL + PA (derinta) | Naud.: VIZ, ID, IVV, VH]

Istorinis pastatas – pastatas ar jo dalis, susiformavę istorinio miesto ar vietovės raidos metu, išlaikę kultūriškai reikšmingas materialiąsias, erdvines, tipologines ir (ar) funkcines savybes bei ryšius su aplinka. Pasaulio paveldo vietovėje istorinis pastatas gali būti ir IVV atributų nešėjas. [Šalt.: PA (derinta) | Naud.: ID, MT, VS, IVV]

Išklotinė – gatvės fronto užstatymo kontūras ir ritmika (tūriai, aukščiai, karnizų linijos) kaip vientisa kompozicija. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, MT, ID, VS]

SP pastaba – SP (NKVVA) išklotinę apibrėžia kaip fasadų su stogais ir jų elementais frontalinę projekciją. [Šalt.: SP]

Išorinis miestovaizdis – miestovaizdžio lygmuo iš išorinių apžvalgos taškų: panoramos ir siluetai; saugomas per VIZ kontrolę. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID]

Išskirtinė visuotinė vertė (IVV) – išskirtinis kultūrinis ir (ar) gamtinis reikšmingumas, nustatomas pagal 1972 m. konvencijos įgyvendinimo gairėse apibrėžtus kriterijus ir Pasaulio paveldo komiteto sprendimu pripažįstamas svarbiu visai žmonijai. [Šalt.: PA | Naud.: IVV, ID, VP]

SP pastaba – SP pateikia artimą formulotę su akcentu „visos žmonijos dabarties ir ateities kartoms“. [Šalt.: SP]

IVV atributas – materialusis, erdvinis, vizualinis, funkcinis ar kitas požymis, per kurį pasireiškia ir atpažįstama pasaulio paveldo vertybės išskirtinė visuotinė vertė; naudojamas IVV identifikavimui, apsaugai, stebėsenai ir poveikio vertinimui. [Šalt.: UNESCO + PA (išvesta) | Naud.: IVV, ID, VP]

Jautrumas – identiteto komponento pažeidžiamumo laipsnis: kuo didesnė hierarchinė vertė ir reikšmė invariantams, tuo didesnis pokyčių jautrumas, tuo mažesnė leistina variacija ir griežtesnė pokyčių kontrolė. [Šalt.: PA | Naud.: ID, VIZ, MT, VH]

Jautrumo zona – teritorijos dalis, kurioje identiteto atributai labiau pažeidžiami (pvz., dėl vizualinių ryšių, planinės struktūros, panoramų, siluetų, perspektyvų, išklotinių ir pan.); nustatoma identiteto apraše ir įtvirtinama brėžiniuose bei vizualinėje medžiagoje. [Šalt.: PA | Naud.: ID, VIZ]

Karnizo aukštis (PK) – pastato aukščio rodiklis (m) iki karnizo nuo nustatyto atskaitos lygio; naudojamas karnizų juostos tęstinumui ir išklotinių ritmui vertinti. [Šalt.: PA | Naud.: MT, VIZ, ID]

Karnizų juosta – gatvės fronto pastatų karnizų linijų visuma, formuojanti vizualinį vientisumą ir mastelio kontrolę išklotinėse. [Šalt.: PA | Naud.: MT, VIZ, ID]

Kraigo aukštis (KK) – pastato aukščio rodiklis (m) iki stogo kraigo nuo nustatyto atskaitos lygio; naudojamas stogo tūrio masei, siluetui ir aukštingumo perėjimams vertinti. [Šalt.: PA | Naud.: MT, VIZ, ID]

Kultūros paminklas – nacionalinio reikšmingumo lygmens nekilnojamojo kultūros paveldo objektas ar vietovė, turintis išskirtinę kultūrinę reikšmę. [Šalt.: PA | Naud.: IVV, ID, VP]

Kultūros paveldo statinys – pastatas / jo dalis / inžinerinis statinys / monumentalios dailės objektas, turintis vertingųjų savybių ir registruoti KVR kaip NKP objektai. [Šalt.: PA | Naud.: ID, TYR, VP]

Kultūros paveldo vietovė – gamtinius ir antropogeninius elementus apimanti teritorija, turinti vertingųjų savybių (registruota KVR). [Šalt.: PA | Naud.: ID, TYR, VP]

Kvartalas – gatvių tinklo apibrėžtas miesto audinio vienetas, kuriame reiškiasi sklypų struktūra ir užstatymo logika. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Leistina variacija – leistinas sprendinių ar parametrų pokytis, kuris nekeičia invariantų ir nepablogina autentiškumo bei vientisumo; apibrėžiama per tolerancijas (pvz., VIZ, PK / KK, medžiagiškumo, tipologijos). [Šalt.: PA | Naud.: ID, MT, VIZ, VH]

Morfostruktūra – istorinės urbanistinės struktūros lygmuo, nusakantis planinės struktūros, sklypų (posesijų) struktūros ir užstatymo pobūdžio tarpusavio ryšius. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Nekilnojamas kultūros paveldas – praeities kartų sukurtos medžiaginės nekilnojamosios kultūros vertybės, saugomos dėl viešojo intereso ir kultūrinės reikšmės. [Šalt.: PA | Naud.: ID, VP]

Nekilnojamoji kultūros vertybė – nekilnojamojo kultūros paveldo objektas arba kultūros paveldo vietovė. [Šalt.: PA | Naud.: ID, VP]

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektas – pavienis ar kompleksinis objektas (jo dalis), turintis vertingųjų savybių ir kartu su jam priskirta teritorija registruotas KVR. [Šalt.: PA | Naud.: ID, TYR, VP]

Panorama – iš apžvalgos taško matomas vertingųjų savybių turintis vietovės ar statinių komplekso vaizdas. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, VS]

SP pastaba – SP (NKVVAKA) apibrėžtis sutampa iš esmės. [Šalt.: SP]

Pasaulio paveldo vertybė – vertybė, Pasaulio paveldo komiteto nutarimu įrašyta į Pasaulio paveldo sąrašą pagal 1972 m. konvencijos kriterijus ir procedūras. [Šalt.: PA | Naud.: IVV, VP, ID]

Pasaulio paveldo vertybės valdymo planas – dokumentas, kuriame numatoma vertybės išsaugojimo ir valdymo strategija, suplanuojami veiksmai, terminai, finansavimo šaltiniai ir atsakingi vykdytojai. [Šalt.: PA | Naud.: VP, ID]

Paveldo tvarkybos reglamentai – privalomųjų norminių dokumentų visuma, nustatanti tvarkomųjų paveldosaugos darbų planavimo, projektavimo, vykdymo ir procedūrų taisykles bei reikalavimus. [Šalt.: PA | Naud.: VP, ID]

Paveldosaugos reikalavimai – teisės aktuose ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos sąlygos autentiškumui, vientisumui ir vertingosioms savybėms išsaugoti. [Šalt.: PA | Naud.: VP, ID]

Perspektyva – iš apžvalgos taško matomas vertingųjų savybių turintis gatvių ir (ar) aikščių ar užstatymo su gamtiniais elementais vaizdas. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, VS]

SP pastaba – SP (NKVVAKA) apibrėžtis sutampa iš esmės. [Šalt.: SP]

PK / KK santykis – PK ir KK aukščių tarpusavio logika, apibrėžianti fasado aukščio ir stogo tūrio proporcijas; taikoma vertinant ritmą, mastelį ir perėjimus. [Šalt.: PA | Naud.: MT, VIZ, ID]

Planinė struktūra – miesto dalies planavimo modelis, apimantis planinės struktūros tipą, tinklą ir kvartalų sandarą. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Platesnė aplinka (wider setting) – už Vilniaus senamiesčio vertybės teritorijos ir jos buferinės apsaugos zonos ribų esanti teritorija, kurios erdvinės, kraštovaizdinės, funkcinės ir vizualinės savybės ar pokyčiai gali paveikti Senamiesčio vertės suvokimą, identiteto atributus, autentiškumą, vientisumą ar IVV. [Šalt.: PA (derinta) | Naud.: IVV, VIZ, ID, VP]

Poveikio paveldui vertinimas – planuojamos ūkinės veiklos poveikio pasaulio paveldo vertybės IVV nustatymo, apibūdinimo ir išvadų teikimo procedūra. [Šalt.: PA | Naud.: IVV, VP, ID]

Prevencinės priežiūros darbai – vertingųjų savybių nekeičiančios priemonės, mažinančios ar laikinai pristabdančios atmosferos ir (ar) biologinį poveikį; kai nereikalingas tvarkybos ar statybos leidimas. [Šalt.: PA | Naud.: VP, ID]

Reljefo forma – natūralus ar istoriškai suformuotas žemės paviršiaus pavidalas, darantis įtaką planinei ir vizualinei struktūrai, panoramoms bei siluetai. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, MT]

Siluetas – vertingųjų savybių turinčių tūrių, juos supančių erdvių ir (ar) gamtinių elementų nenutrūkstantis kontūras. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, VS]

SP pastaba – SP (NKVVAKA) apibrėžtis sutampa iš esmės. [Šalt.: SP]

Sklypų struktūra – istorinių valdų (posesijų) ir sklypų ribų sistema (modulis, pločių–gylių santykis, įvažiavimų / praėjimų ritmas, kiemų sistema). KVR vertingąja savube laikoma 1938 m. sklypų struktūra. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Šaltiniai (KVR / VT aktų duomenys) – KVR ir Vertinimo tarybos aktuose pateikti vertingųjų savybių duomenys, naudojami identiteto aprašų pagrindimui. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID]

Šaltinių kolizija – situacija, kai skirtingi pirminiai ar antriniai šaltiniai tą pačią savybę, ribą, datavimą ar interpretaciją nusako nevienodai; sprendžiama taikant šaltinių viršenybės, datavimo, patikimumo ir aktualumo kriterijus bei nurodant pasirinktą argumentaciją. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID, VP]

Šaltinių viršenybė – šaltinių hierarchija, kai pirminiai vertingųjų savybių šaltiniai turi prioritetą prieš antrinius aiškinamuosius šaltinius; taikoma sprendinių pagrindimui ir kolizijoms spręsti. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID, VP]

Šlaitas – reljefo elementas (nuolydis), turintis įtaką užstatymo masteliui, panoramoms ir perspektyvoms; jautrus tvarkymo sprendiniams. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, MT]

Taikomieji tyrimai – nekilnojamojoje kultūros vertybėje ar jos apsaugos zonoje atliekami pažinimo darbai, kurių tikslas – surinkti duomenis sprendiniams pagrįsti ir vertingosioms savybėms nustatyti ar patikslinti. [Šalt.: PA | Naud.: TYR, ID]

Tarpuvartė – anga pastato gatvės korpuse (ar vartai aptvare), per kurią patenkama į kiemą / posesiją. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Tvarkomieji paveldosaugos darbai – nekilnojamosios kultūros vertybės konservavimas ir restauravimas, atliekami pagal specialiąsias technologijas. [Šalt.: PA | Naud.: VP, ID]

Tvarkyba – taikomaisiais tyrimais grindžiami tvarkomieji paveldosaugos ir tvarkomieji statybos darbai bei šių darbų projektavimas. [Šalt.: PA | Naud.: VP, ID, TYR]

Ugniasienė – ant sklypo ribos formuojama (ar esanti) aklina pastato sienos plokštuma (be angų), tradiciškai siejanti perimetrinę užstatymą ir ribojanti gaisro plitimą. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Urbanistinės struktūros identitetas istoriniame mieste – savitų urbanistinių, architektūrinių, erdvinių ir gamtinių bruožų visuma, užtikrinanti vietos atpažįstamumą ir tęstinumą. [Šalt.: PA | Naud.: ID, MT, VH]

Urbanistinės morfologinės kaitos parametrų nustatymo algoritmas – taisyklių ir veiksmų seka konkrečioje valdoje (posesijoje / sklype), leidžianti pagrįsti leistinos kaitos ribinius parametrus (aukštį iki karnizo / kraigo, aukštingumą, užstatymo tankį), remiantis šaltiniais, invariantais ir morfotipais. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Urbanistinės morfostruktūros atkūrimas – kaitos tipas, kai atkuriami zonai būdingi morfostruktūros elementai ir jų ryšiai (planinė struktūra, sklypų struktūra, užstatymo pobūdis), remiantis nustatytais savybėmis ir tyrimais. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID, TYR]

Urbanistinės morfostruktūros kaita – morfostruktūros ryšių kryptingas keitimas, orientuojant nevertingas ar nesusiformavusias struktūras į teritorijai būdingą užstatymo tipą ir bruožus. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Urbanistinės morfostruktūros restauravimas – kaitos tipas, kai, išlaikant esamą audinį, atkuriamas ar sustiprinamas zonai būdingas dėšningumas (pvz., išsklotinių ritmas, karnizų juosta), remiantis tyrimais ir invariantais. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID, TYR]

Urbanistinės struktūros elemento atkūrimas – prarasto urbanistinio audinio elemento atkūrimas, siekiant grąžinti jo struktūrinį vaidmenį; jei elementas yra NKP objektas ar jo dalis, taikomos įstatyminės „atstatymo“ ir (ar) „atkūrimo“ sąvokos. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID, TYR, VP]

Užstatymo bruožai – zonai būdingų užstatymo požymių visuma (išsklotinių formavimas, reljefo įtaka, fasadų pobūdis ir stilistika, dekorų intensyvumas, medžiagiškumas, stogų tipai ir dangos ir kt.). [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID, VIZ, VS]

Užstatymo pobūdis – pastatų išsidėstymas sklypuose, aukštingumas, tūrių proporcijos ir užstatymo charakteris. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Užstatymo tipas (morfotipas) – tipologiškai apibrėžtas užstatymo modelis, naudojamas aprašyti zonos užstatymo struktūrą. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]

Vidinis miestovaizdis – miestovaizdžio lygmuo senamiesčio viduje: perspektyvos, išsklotinės, vizualiniai koridoriai ir jų sąryšis su gatvių–aikščių–kiemų sistema; saugomas per VIZ kontrolę ir invariantus. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID]

Viešosios erdvės – aikštės, skverai, bulvarai, gatvių perspektyvos ir kitos erdvės, veikiančios socialinį gyvenimą ir pabrėžiančios urbanistinį identitetą. [Šalt.: PA | Naud.: ID, VIZ, MT]

Vientisumas – savybių pilnumas ir tarpusavio ryšių išlikimas, leidžiantis suvokti vertę kaip visumą. [Šalt.: PA | Naud.: IVV, ID, VP]

Vietos valdytojas – institucija (valstybės ar savivaldybės), atsakinga už pasaulio paveldo vertybės valdymo procesų koordinavimą įgyvendinant išsaugojimo ir valdymo strategiją. [Šalt.: PA | Naud.: VP]

Vertės nešėjas – elementas, struktūra, erdvinis ryšys, vaizdas ar kitas atributas, per kurį konkrečiame lygmenyje pasireiškia kultūrinė reikšmė ar IVV. [Šalt.: PA + UNESCO (išvesta) | Naud.: IVV, ID, VS, MT]

Vertingoji savybė – nekilnojamosios kultūros vertybės (ar jos dalies / elemento) bruožas ar požymis, kuriuo išreiškiama vertė. [Šalt.: PA | Naud.: ID, TYR, MT, VS]

SP pastaba – SP (NKPAI) – „kultūros paveldo objekto, vietovės, jų dalies ar elemento bruožas, vertingas etniniu, istoriniu, estetiniu ar moksliniu požiūriu“. [Šalt.: SP]

Verčių hierarchija – nuosekli verčių lygių sistema, nustatanti sprendinių prioritetus ir leistinos kaitos ribas: nuo IVV ir ją laikančių autentiškumo, vientisumo bei setting / platesnės aplinkos atributų, per urbanistinės struktūros ir morfostruktūros visumas bei registruotas vertybes (KVR), iki Senamiesčio vertingųjų savybių (tarp jų – panoramų, siluetų, perspektyvų, išklotinių ir susijusių raiškos parametrų), kurios užtikrina identiteto tęstinumą ir atpažįstamumą. [Šalt.: PA + SP (išvesta) | Naud.: IVV, ID, MT, VH, VP, TYR, VS]

Vizualinis koridorius – kryptingas matomumo laukas (žiūros kryptis), užtikrinantis reikšmingų elementų matomumą; pokyčiai vertinami pagal poveikį matomumo sąlygoms. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID]

Vizualinės įtakos zona (VIZ) – teritorija, kurioje esami ar numatomi pokyčiai gali paveikti saugomas panoramas, siluetus, perspektyvas ar išklotines; nustatoma pagal reikšmingus stebėjimo taškus, matomumo sąlygas, vizualinius ryšius ir jautrumą. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, VP]

VIZ schema – panoramų, perspektyvų, siluetų ir žiūros taškų vaizdų / schemų rinkinys, naudojamas vizualinių ryšių ir galimo poveikio fiksavimui. [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID]

Zonos atributas – konkrečiai identiteto zonai būdingas požymis ar požymių grupė, per kurią reiškiasi tos zonos urbanistinė, erdvinė, vizualinė ar funkcinė specifika; zonos atributai detalizuoja bendruosius identiteto invariantus vietos lygmeniu. [Šalt.: PA (išvesta) | Naud.: ID, MT, VIZ]

Žiūros taškas – vieta, iš kurios fiksuojama panorama, perspektyva ar siluetas (vizualinio vertinimo atskaitos taškas). [Šalt.: PA | Naud.: VIZ, ID, VP]

Įvažiavimų / tarpuvarčių ritmas – istoriškai susiformavęs įvažiavimų į posesijas (sklypus) iš gatvės dėsningumas gatvės fronte, pasireiškiantis vartais / tarpuvarčių angomis ir (ar) įvažiavimais pastato šone. [Šalt.: PA | Naud.: MT, ID]